

Titel: 4. Inhoud

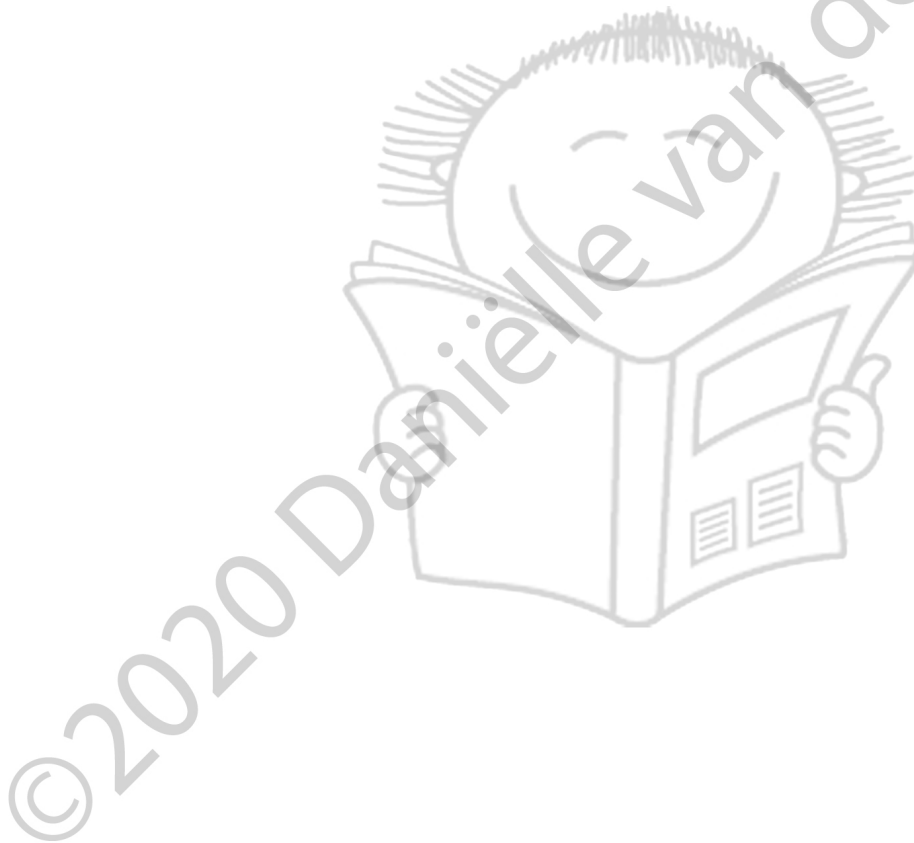
Op Maat Begrijpend lezen groep 8

Auteur: Daniëlle van der Zalm

Eerste druk, 2020

Copyright © 2020 - Daniëlle van der Zalm

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Daniëlle van der Zalm.

4. DE INHOUD VAN EEN TEKST

➤ Start

➤ Terugblik

- Wat heb je tot nu toe geleerd?
- Heb je de afgelopen week leesstrategieën ingezet? Zo, ja bij welke vakken en wat was je ervaring?

➤ Voorkennis

- Er worden vragen gesteld over de inhoud van een tekst.

DE VRAGEN

1. Wat bedoelen we met de inhoud van een tekst?
2. Wat is het verschil tussen een titel en een kopje van een tekst?
3. Wat is een sleutelwoord?
4. Wat is het verschil tussen het thema, de hoofgedachte en het genre van een tekst?

Start

Oefening

Waarom zijn bananen krom?

Natuurlijk weet je dat bananen krom zijn, maar hoe komt dat eigenlijk? Om een antwoord te kunnen geven op de vraag: “**waarom zijn bananen krom?**”, moeten we eerst bekijken hoe een banaan aan de bananenplant groeit.

Bananen groeien in grote, zware trossen aan de bananenplant. Een grote tros is onderverdeeld in kleinere trossen, die allemaal bij elkaar hangen en wel 100 bananen kunnen bevatten. Als de bananen beginnen te groeien wordt de tros steeds zwaarder en daardoor kan deze wel 30 tot 50 kg wegen! Je kunt je wel voorstellen dat zo'n grote, zware tros erg zwaar is voor de bananenplant.

Door de zwaartekracht buigt de tak met de grote tros naar beneden, maar de bananen willen omhoog groeien tegen de zwaartekracht in! En dat doen ze dan ook! Zo groeit de banaan krom! Dit effect heet met een moeilijk woord geotropie.

Sleutelwoord:

Onderwerp:

Genre:

Hoofdgedachte:

Tip: Maakt gebruik van de [Instructiekaart](#)

Begrijpend lezen

Inhoud

Inhoud

Bedenk een titel bij de tekst, een kopje bij de alinea, wat is het thema, wat is het onderwerp, de hoofdgedachte. Voor deze vragen is het belangrijk dat je de hele tekst nauwkeurig leest en sleutelwoorden kan herkennen.

Tekst 1

Het leven in 2050

1. Om kwart over zeven wordt Sven wakker. De verlichting staat aan, zodat zijn hersenen door hebben dat hij uit zijn bed moet. Sven slaat zijn dekbed op waardoor de verlichting in de badkamer en de gang aan gaat. Hierdoor kan hij gemakkelijk de weg naar de badkamer vinden zonder dat hij zijn tenen stoot.
2. Terwijl hij een douche neemt kijkt hij op de glazen douchewand om te kijken welke activiteiten hij vandaag gaat doen. Als hij na het douchen door de gang loopt, hoort hij zijn zus Lieke. Zijn zus staat op de Kids Energy Trainer. Terwijl ze staat te springen op de trainer wordt de bewegingsenergie omgezet in elektriciteit.
3. Vervolgens loopt Sven naar beneden naar de keuken. Ontbijten kan snel, omdat alles al klaar staat. Die broodjes afbakken net voordat je uit je bed komt is echt een werelduitvinding, denkt Sven. Via een smarthorloge, die een 3D beeld van de persoon waarmee je belt boven je scherm laat zien, heeft hij nog even contact met zijn moeder die al op haar werk is. Hierdoor lijkt het net of ze gewoon voor me staat. Dat is echt fijn!
4. Nu snel naar school. Hij geeft de deur een duw en deze opent zich vanzelf. Sleutels zijn niet meer nodig. Dat is echt iets uit het verleden. "Handig hoor, die nieuwe technologie", zegt Sven. Het blijft gek om zonder een tas te vertrekken naar school. Het enige wat hij nodig heeft, is een smarthorloge waarmee je kunt telefoneren, fotograferen, maar ook alle informatie die je wenst kunt opzoeken en opslaan. Bovendien gaat hij morgen op schoolreis. Gezellig met de hele klas in de spaceshuttle naar de maan om even te kunnen genieten van het uitzicht op aarde.

© Daniëlle van der Zalm

Lees tekst 1.

1. Wat is het beste kopje boven de eerste alinea?

- A. De toekomst
- B. Het opstaan in 2050**
- C. Het huishouden in 2050

2. Wat is het beste kopje boven de tweede alinea?

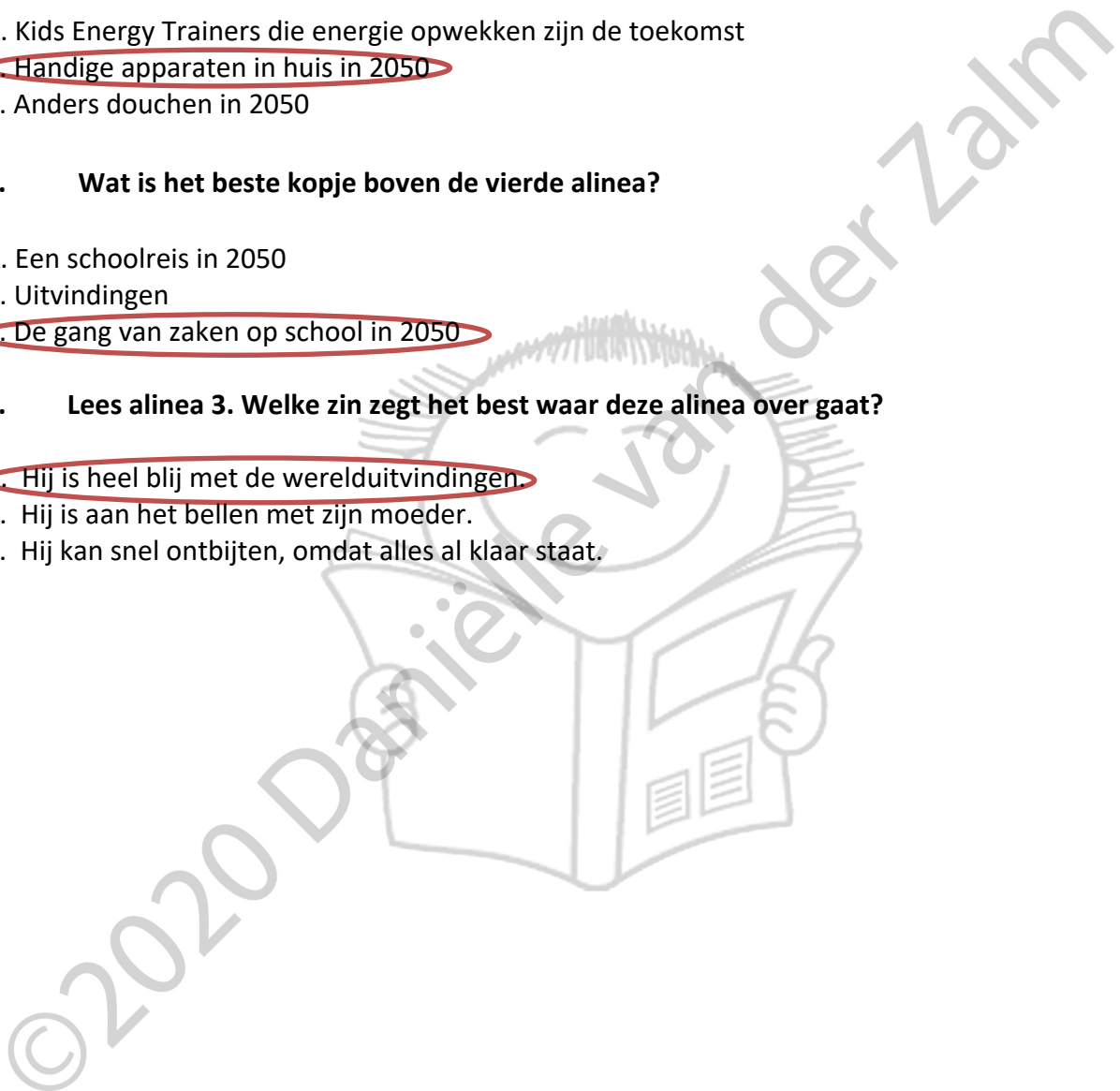
- A. Kids Energy Trainers die energie opwekken zijn de toekomst
- B. Handige apparaten in huis in 2050**
- C. Anders douchen in 2050

3. Wat is het beste kopje boven de vierde alinea?

- A. Een schoolreis in 2050
- B. Uitvindingen
- C. De gang van zaken op school in 2050**

4. Lees alinea 3. Welke zin zegt het best waar deze alinea over gaat?

- A. Hij is heel blij met de werelduitvindingen.**
- B. Hij is aan het bellen met zijn moeder.
- C. Hij kan snel ontbijten, omdat alles al klaar staat.

Inhoud

Bedenk een titel bij de tekst, een kopje bij de alinea, wat is het thema, wat is het onderwerp, de hoofdgedachte. Voor deze vragen is het belangrijk dat je de hele tekst nauwkeurig leest en sleutelwoorden kan herkennen.

Tekst 2

Menselijke en natuurlijke invloeden zorgen voor klimaatverandering

Het klimaat verandert voortdurend. Menselijke en natuurlijke invloeden zorgen voor die verandering.

Klimaatverandering is van alle tijden. Maar de laatste jaren zijn de veranderingen groter en stijgt de temperatuur op aarde snel. Dit heeft weer grote gevolgen voor de natuur. Overstromingen, droogte, natuurrampen, gletsjers die smelten. Allemaal natuurverschijnselen die te maken hebben met het klimaat.

Het klimaat kan veranderen door verschillende invloeden. Soms komt het door de natuur zelf. Dit noemen we natuurlijke oorzaken. Zo hebben vulkaanuitbarstingen, aardbevingen en de instraling van de zon op de aarde invloed op het klimaat.

Daarnaast verandert het klimaat door de invloed van de mens, ofwel door menselijke oorzaken. Dat komt door de uitstoot van broeikasgassen. Broeikasgassen zoals CO₂ en waterdamp komen van nature in de atmosfeer (lucht) voor. Ze houden de warmte van de zon gedeeltelijk vast en daardoor ontstaat er een fijne temperatuur op aarde.

Echter zijn wetenschappers het erover eens dat de mens het broeikaseffect versterkt en daardoor grotendeels verantwoordelijk is voor de opwarming van de aarde. Sinds de industriële revolutie zijn we op grote schaal fossiele brandstoffen (olie, kolen en gas) gaan verbranden in fabrieken, energiecentrales, huizen en voor vervoer. En we kappen bossen voor landbouwgrond. Daarbij komt CO₂ vrij. Dat werkt in de lucht als een deken rond de aarde. Warmte van de zon die de aarde bereikt, kan daardoor niet zomaar weer verdwijnen in de ruimte. Hierdoor warmt de aarde op.

Gelukkig zijn er steeds meer mensen die zich druk maken over het klimaat. Onderzoekers kijken wat er precies aan de hand is en wat we kunnen doen. Popsterren, dj's en televisiemakers proberen aandacht te vragen voor het klimaatprobleem. En veel kinderen voeren actie. Help jij al om de klimaatverandering tegen te gaan? Ook jij kunt iets doen. Sta iets minder lang onder de douche of ga zo veel mogelijk met de fiets!

© Daniëlle van der Zalm

5. Wat is een ondertitel?

- A. De kopjes per alinea zijn ondertitels.
- B. Een korte zin die een verduidelijking geeft over de titel of het thema van de tekst.**
- C. Een samenvatting van de tekst die onder de titel staat.

Lees tekst 2

6. Wat is het sleutelwoord van de tekst?

- A. klimaat
- B. klimaatverandering**
- C. temperatuurstijging

7. Wat is het beste kopje boven de tweede alinea?

- A. Natuurlijke oorzaken**
- B. Verschillende oorzaken
- C. Vulkaanuitbarstingen

8. Onder welke rubriek zou deze tekst het meest waarschijnlijk gestaan hebben?

- A. Opmerkelijk
- B. Gezondheid
- C. Geschiedenis
- D. Natuur**

Tekst:

In een interview vertelde voetbalbondcoach Ronald Koeman het volgende aan de verslaggever van de krant van het Algemeen Dagblad.

Volgens sommigen trainen topvoetballers weinig en verdienen veel geld. Maar deze jongens zijn zeven dagen per week met voetbal bezig. De programma's die ze afwerken, de professionaliteit in trainingen, in voeding, in alles eigenlijk is niets vergeleken met hoe het ging in de jaren 80/90.

Vroeger roste een speler voor elke training even 20 ballen op het doel, bij wijze van warming-up.

Dat is tegenwoordig totaal ondenkbaar.

Niemand uit een andere sport moet nog zeggen dat zij er meer voor doen dan de huidige topvoetballers.

9. Lees bovenstaande tekst. Wat is het sleutelwoord?

- A. trainen
- B. voetbalbondcoach
- C. voetbal**

Tekst:

Een muis is te herkennen aan zijn lange staart, een spitse snuit in de vorm van een kegel en grote oorschelpen. Er bestaan verschillende soorten muizen, dus niet alle muizen zien er hetzelfde uit. Zo zijn er grijze muizen, witte muizen en ook gevlekte muizen. Ofwel bonte muizen.

10. Lees bovenstaande tekst. Wat is het sleutelwoord?

A. type muizen

B. muis

C. kenmerken van muizen

Inhoud

Bedenk een titel bij de tekst, een kopje bij de alinea, wat is het thema, wat is het onderwerp, de hoofdgedachte. Voor deze vragen is het belangrijk dat je de hele tekst nauwkeurig leest en sleutelwoorden kan herkennen.

Tekst 3

Een waterraket

Heb je tijd over? En vervel je je? Dan is het leuk om een echte waterraket maken. Wat is er nou leuker en gaver dan je eigen waterraket maken en afschieten. Eentje die zo hoog komt, dat hij met gemak over het dak van jullie huis heen vliegt!

Benodigheden

- 1 plastic fles
- een kurk, karton of triplex
- 1 fietsventiel
- pvc of elektriciteitsbuis van +/- 10 cm.
- een fiets- of luchtbeddenpomp
- een schroef, priem of een ander lang scherp voorwerp
- een vijl
- water

Het maken van de raket

Duw eerst de kurk in de opening van de fles. Hij moet een beetje klemmen, maar er wel bijna helemaal ingedrukt worden. Daarna haal je de kurk uit de fles. Is de kurk te breed vijl hem dan voorzichtig op maat. Boor in het midden van de kurk een gat door de hele kurk heen met een schroef. Druk dan het fietsventiel in het gat.

Je kunt de raket mooi versieren met stiften, papier of stickers. En er moeten natuurlijk ook nog vleugels aan. Maak 3 stabilisatievleugels van stevig karton of zaag deze uit stukjes triplex en lijm ze op de zijkant van de fles. Bevestig ook een stukje pvc buis op de zijkant van de fles.

Lanceer de waterraket

Op internet zijn foto's te vinden van hele stellingen die mensen hebben gemaakt voor de lancering van de raket. De lancering lukt al met een mooie ronde stok die je in de grond steekt en waarover je de raket met het pvc-buisje schuift. Vul de raket voor een derde met water en duw de kurk met kracht in de opening. Let op dat je hem er niet doorheen duwt. Sluit de fietspomp op het ventiel aan en plaats de raket op de lanceerinrichting. En nu: pompen maar! Op een gegeven moment wordt de druk zo hoog dat de raket wegschiet. Zorg ervoor dat je voldoende ruimte hebt, want de raket kan flink omhoog en ver wegschieten.

Lees tekst 3, de eerste alinea.

11. Welke titel zou je ook boven de tekst kunnen plaatsen?

- A. Proefjes
- B. De proef
- C. De proef met de waterraket

12. Wat voor thema past het *best* bij de tekst?

- A. De proef
- B. Lanceren
- C. Een waterraket maken
- D. Benodigheden

13. Welke woorden passen het best bij deze tekst?

- A. ervaar zelf de proefjes
- B. de proef met de plastic fles
- C. lees over proefjes
- D. leuke proefjes

De tekst:

De twaalfjarige Minus staat op het punt om zijn beroepskeuze te maken op de Minecraftia-school. De opties zijn niet heel spannend: boer, architect of mijnwerker. Maar wat deze noob echt wil is een krijger worden, zoals zijn held Steve. Wanneer hij erachter komt dat de vijf beste studenten van de school de kans krijgen om een training tot krijger te volgen, gaat hij ervoor!

14. Lees bovenstaande tekst. Welk thema past het best bij de tekst?

- A. Studenten
- B. Krijger
- C. Beroepen

De tekst:

De Familie Botermans gaat op reis. Gezellig. Maar na een veelbelovende start gaat er van alles mis. Een onverwachte cursus Spaans, smerige hotelkamers een stinkvoetenwedstrijd met een biggetje als hoofdprijs. Misverstanden stapelen zich op en het wordt weer een flinke chaos. Wat een heerlijke vakantie had moeten worden veranderd in een ramp die Bram nooit zal vergeten

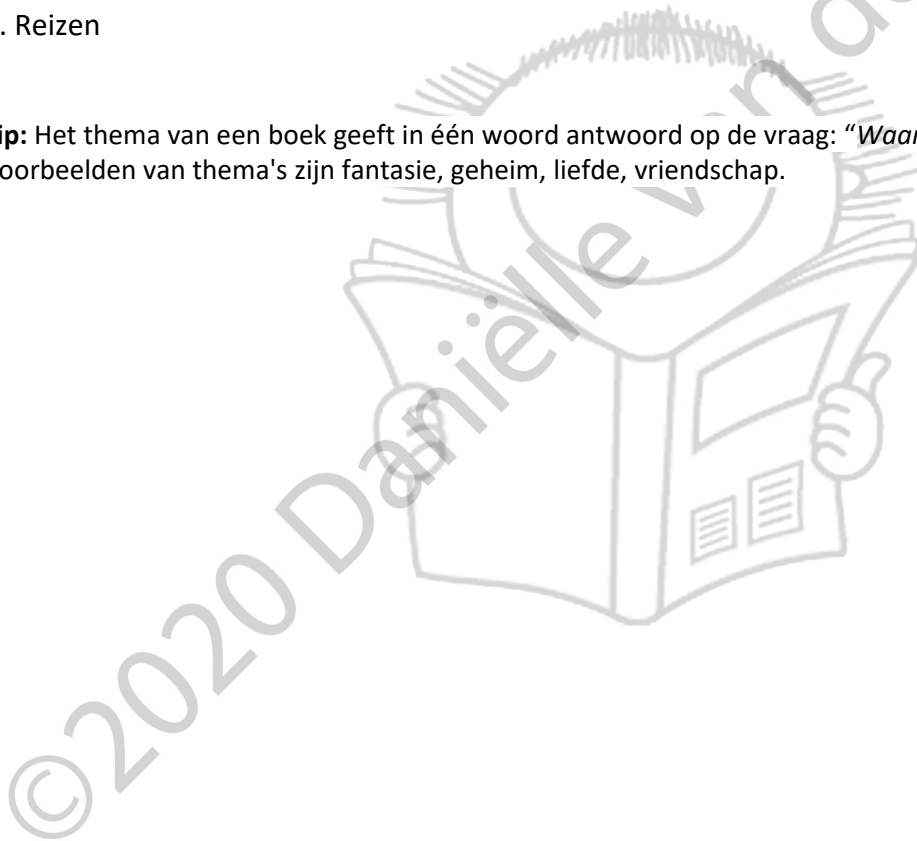
15. Lees bovenstaande tekst. Welk thema past het best bij de tekst?

A. Vakantie

B. Familie

C. Reizen

Tip: Het thema van een boek geeft in één woord antwoord op de vraag: "Waar gaat het boek over?"
Voorbeelden van thema's zijn fantasie, geheim, liefde, vriendschap.

Inhoud

Bedenk een titel bij de tekst, een kopje bij de alinea, wat is het thema, wat is het onderwerp, de hoofdgedachte. Voor deze vragen is het belangrijk dat je de hele tekst nauwkeurig leest en sleutelwoorden kan herkennen.

Tekst 4

Waarom is bewegen gezond?

Bewegen is leuk en heel belangrijk! Bewegen is gezond, dat is inmiddels bij veel mensen bekend. Toch bewegen we steeds minder door het gebruik van de computer, internet, televisie en mobiele telefoon. Voor je het weet is er weer één uur voorbij en ben je niet actief geweest.

Bewegen is gezond! Dat hoeft niet alleen maar sport te zijn, maar ook rennen, fietsen, stoeien, klimmen, voetballen en skeeleren vallen hieronder. Bewegen is gezond, maar waarom is bewegen gezond?

Per dag één uur bewegen heeft veel voordelen. Ten eerste voel je je na het sporten of intensief bewegen meteen prettiger en fitter. Je kunt beter slapen en hebt bovendien meer energie om alle dingen te doen die je dagelijks onderneemt.

Ten tweede is het goed om te bewegen, omdat je op deze manier veel ziektes en kwaaltjes kan voorkomen. Door te sporten krijg je meer kracht, snelheid en wordt je uithoudingsvermogen groter. Kortom, bewegen houdt je botten en spieren sterk en houdt je lichaamsgewicht op peil. Daarnaast leer je tijdens het sporten andere kinderen kennen, waardoor je leert omgaan met gevoelens van anderen en van jezelf.

Bewegen en leren

Sommige mensen zijn bang dat je door te sporten op school minder gaat presteren. Ze denken dat je door sport moe wordt en dan geen energie meer hebt voor de les. Dat blijkt niet waar te zijn. Kinderen die meer gaan sporten kunnen zich juist beter concentreren in de klas en halen daarom betere schoolresultaten. Daarom vind ik het dus goed om te bewegen voordat de les begint. Dan heb je al een portie beweging gehad, voordat de school begint en kan het leren goed beginnen. Je kunt denken aan op de fiets of lopend naar school gaan.

©Daniëlle van der Zalm

Lees tekst 4, de titel en de eerste alinea.

16. Wat is het thema van de tekst?

- A. Sport
- B. Lichaamsbeweging**
- C. Gezondheid

17. Verhalen kun je sorteren. Bij welk genre past bovenstaande tekst het best?

- A. School
- B. Gezondheid**
- C. Schandalen
- D. Avontuur

18. Wat is een goede samenvatting van de eerste alinea?

- A. Bewegen is gezond.
- B. De schrijver vindt dat kinderen te weinig bewegen.
- C. De schrijver geeft weer hoe belangrijk en gezond bewegen is.**

19. Wat is de hoofdgedachte van de tekst?

- A. Bewegen is gezond.
- B. Bewegen is gezond, goed voor je sociale contacten en je schoolresultaten.**
- C. Bewegen is gezond en geeft plezier.

Tip: Verhalen kun je sorteren. In de bibliotheek worden boeken gesorteerd door een sticker op de rug te plakken met een genre. Je kunt het genre vinden door jezelf de vraag te stellen: "Wat voor soort boek is dit?"

De tekst

Inwoners van Rotterdam kunnen de komende weken oog in oog komen te staan met het grootste cruiseschip ter wereld. Het enorme schip meert daar aan in de haven. Het schip is 362 meter lang. Dat is 50 meter langer dan de Eiffeltoren in Parijs. Ook de breedte van 66 meter is een record. Op de zestien dekken is er ruimte voor 6360 passagiers. Met 23 zwembaden aan boord en een park met planten kunnen de passagiers zich uitstekend vermaken. Het schip is in opdracht van een Amerikaans bedrijf "Royal Caribbean International" in een Franse scheepswerf voltooid. De bouw vergde bijna 2,5 jaar en koste 1,5 miljard euro.

20. Welke titel past het best boven de tekst?

- A. Enorm cruiseschip meert aan in de haven van Rotterdam**
- B. Een Amerikaans schip
- C. Amerikaans bedrijf
- D. Groter dan de Eiffeltoren

21. Verhalen kun je sorteren. Bij welk genre past de bovenstaande tekst het best?

- A. Informatief
- B. Doe-boek
- C. Fantasie
- D. Humor

De tekst

Compulsieve shoppers zijn doorgaans jonge vrouwen. Veel artsen denken daarom niet aan koopziek wanneer ze een jongen met gelijksoortige problemen zien. Compulsive buying is ook minder goed te herkennen bij jongens: de symptomen zijn bij hen anders'. Bij meisjes is het duidelijk: ze kleden zich graag goed, voelen de aandrang om die plaatsen te bezoeken waar mooie dingen verkocht worden, gaan ongegeneerd kopen en slaan daar in door. Bij jongens is het ingewikkelder en spelen vaak ook nog andere problemen mee. Het gaat hen niet zozeer om het moment van aankoop, maar om de macht die de aankopen symboliseren. Ze hebben de drang om voortdurend aankopen te doen, omdat ze zich niet onder willen doen voor anderen.

22. Welke titel past het best boven de tekst?

- A. Twijfels over je identiteit
- B. Koopziek bij jongens
- C. Meisjes kopen te veel
- D. Huisartsen

23. Verhalen kun je sorteren. Bij welk genre past de bovenstaande tekst het best?

- A. Sport
- B. Avontuur
- C. Gezondheid
- D. Poëzie